

Опис навчальної дисципліни «Сучасні геодемографічні процеси»

П. І. Б., науковий ступінь, вчене звання НПП: Федій Олександр Анатолійович, кандидат педагогічних наук, доцент (fedyi.alexander@gmail.com)

Кафедра: географії та методики її навчання (корпус № 1, каб. 9)

Факультет: історії та географії

Назва освітньої (освітніх) програми (програм), для якої (яких) пропонується НД: Без обмежень	Мета: Поглибити теоретичні знання студентів про кількісні та якісні параметри життєдіяльності населення в світі та Україні як елементи демографічних процесів у просторовому вимірі.
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	
Семестр: 4 Статус НД: вибіркова Кількість кредитів/годин: 4/120 Види індивідуальних завдань: Індивідуальне завдання передбачає розробку презентації на тему «Демографічна політика в країні» (країну студент обирає самостійно)	Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни: дисципліна «Географія населення та розселення», шкільні курси географії.
Мова викладання: українська	Очікувані результати навчання(РНД): 1. Називати і пояснювати основні поняття геодемографії; 2. Розрізняти типи відтворення населення, структуру населення (статевовікову, сімейно-шлюбну, національну, трудову, релігійну) за статистичними показниками; 3. Пропонувати заходи, спрямовані на реалізацію позитивних зрушень у вирішенні глобальних демографічних проблем, розробляти сценарії впровадження демографічної політики в різних типах країн; 4. Добирати найбільш ефективні способи картографічного моделювання щодо відображення життєдіяльності населення в різних регіонах і країнах; 5. Використовувати статистичні, картографічні методи для виявлення закономірностей життєдіяльності населення в регіонах світу; 6. Будувати графіки, діаграми, схеми, статевовікові піраміди за статистичними даними; 7. Аналізувати і оцінювати абсолютні та відносні показники демографічної складової, розв'язувати задачі; 8. Класифікувати країни за чисельністю населення, демографічною політикою та іншими показниками і даними.
Вид підсумкового контролю: залік	

Теми аудиторних занять та самостійної роботи:**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ГЕОДЕМОГРАФІЯ ЯК НАУКА**

Тема 1. Основні поняття геодемографії. Методи дослідження

Тема 2. Етапи формування геодемографії як науки

Тема 3. Закони народонаселення

Тема 4. Концепція демографічного переходу

Тема 5. Геодемографічна політика як стратегія регіонального розвитку

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ГЕОДЕМОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ

Тема 6. Чисельність населення світу: просторово-часовий вимір

Тема 7. Аналіз структури населення світу

Тема 8. Міграційні процеси на їх наслідки

Тема 9. Якість життя: територіальна диференціація

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ГЕОДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Тема 10. Депопуляція як елемент демографічної кризи

Тема 11. Старіння нації та демографічне навантаження: реальність та перспективи

Тема 12. Міграційна політика

Форми і методи навчання:**Методи навчання:**

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, групового вирішення проблемних задач).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (інструктаж, пояснення, бесіда, дискусія); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання).

Форми організації навчання: лекції (лекція-дискусія); практичні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, консультації).

Система оцінювання:**– методи оцінювання:**

1. *Усний контроль* (усний індивідуальний, усний фронтальний, усний кооперовано-груповий);
2. *Письмовий контроль* (письмовий індивідуальний, письмовий фронтальний);
3. *Графічний контроль* (розробка тематичних карт);
4. *Тестовий контроль*;
5. *Контроль практичної діяльності* (виконання контрольних практичних завдань, вирішення контрольних задач);
6. *Метод самоконтролю*.

– критерії оцінювання:

Сума балів, накопичених студентами у процесі вивчення навчальної дисципліни	Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
90-100	Високий рівень теоретичних і практичних знань та вмінь з незначними недоліками, які не мають принципового значення. На високому рівні знає понятійно-термінологічний апарат, пояснює особливості

	демографічного стану населення в різних типах країн із застосуванням статистичних, картографічних методів. Без помилок розв'язує задачі з обчислення демографічних показників, будує графіки, діаграми, схеми, демонструє знання з прикладами демографічної характеристики населення з політичною картою.
75-89	Добрий рівень теоретичних і практичних знань та вмінь (в основному правильно відповідає після уточнюючих питань). На достатньому рівні знає понятійно-термінологічний апарат, пояснює особливості демографічного стану населення в різних типах країн із застосуванням статистичних, картографічних методів. Розв'язує задачі з обчислення демографічних показників, будує графіки, діаграми, схеми за допомогою консультації викладача, демонструє знання з незначними помилками щодо демографічної характеристики населення світу та України, розміщення його по регіонах світу.
60-74	Достатньо-мінімальний рівень знань, допустимий для виконання завдань, передбачених освітньо-професійною програмою. Розуміє понятійно-термінологічний апарат, але своє власне бачення щодо демографічної характеристики населення світу та України не демонструє. Не застосовує статистичні та картографічні методи дослідження для пояснення особливостей життєдіяльності населення в різних типах країн. Демографічні задачі розв'язує з помилками, не будує графіки, діаграми, схеми.
35-59	Низький рівень забезпечує наявні лише окремі елементи знань, недостатні для виконання завдань, передбачених освітньої програми. Знання понятійно-термінологічного апарату на низькому рівні. Задачі по розрахунках демографічної складової населення не розв'язуються, графіки, діаграми, схеми не будує. Характеристику населенню в різних типах країн не здійснює самостійно.
0-34	Відсутні елементи знань, низький рівень, недопустимий для подальшої професійної підготовки як майбутнього фахівця.

Основні інформаційні джерела:

1. Анісімова Г. М. Географія населення : курс лекцій / Г. М. Анісімова, Й. Й. Молнар, Молнар Д. С. С. – Ужгород : СП ПоліПрінт, 2012. – 212 с.
2. Муромцева Ю.І. Демографія [Текст] : навч. посіб. / Юлія Ігорівна Муромцева. – К. : Кондор, 2009. – 300 с.
3. Романцов В.О. Історична демографія України XVIII-початку ХХІ ст. [Текст] : спецкурс для студ. вищих навч. закладів / Володимир Омелянович Романцов. – К. : Вид-во імені Олени Теліги, 2010. – 160 с.
4. Федій Олександр. Формування демографічних понять у процесі навчання економічної і соціальної географії : монографія / Олександр Федій. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. – 139 с.

Електронні ресурси:

5. Географія населення в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/geograf/23072/>
6. Географія населення світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/geografija_naselennja/geografija_naselennja_svit_dinamika_chiselnosti_naselennja_svit/36-1-0-490
7. Географія населення світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/rps/36828.htm>
8. Географія населення світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/9322-38-geografya-naselennya-svtu.html>

Забезпечення: політична карта світу.